

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף טז.

האם נבלה טהורה מצטרפת עם נבלה טמאה לשיעור כזית?

לחייב מלקות את האוכל	לענין לטמא טומאת נבלות	
אינם מצטרפים ¹	מצטרפים	לרב ולרב אסי (לא"ד לא פליגא)
מצטרפים ²	מצטרפים	ללוי
אינם מצטרפים	אינם מצטרפים ³	לרב אסי (לאיכא דאמרי פליגא)

האם מצטרפים האיסורים דלהלן זה לזה?

לאיסור נבלה	לאיסור אבן מן החי	
לרב וללוי: מצטרפים ⁴ לרב אסי: אין מצטרפים ⁵	אין מצטרפים	מיתת פרה (איסור נבלה)
אין מצטרפים	לחיי טהורה: מצטרפים ⁶ לחיי טמאה - לרבנן: אין מצטרפים - לר' יהודה: מצטרפים ¹	חיי פרה (איסור אבר מן החי)

¹ ס"ל דנבלת בהמה טמאה ונבלת בהמה טהורה איסורם הוא משום שני שמות, דבטמאה איסורה מלא תאכלו בהמה טמאה (בין שחוטה ובין מתה), ואילו בהמה טהורה איסורה משום "לא תאכלו כל נבלה". וסובר רב ד"אין איסור חל על איסור", ר"ל שלא חל איסור נבלה על איסור טומאה. וכיון שבשני חצאי כזית אלו יש ב' איסורים לא מצטרפים. אבל לענין טומאה, שבין טמאות ובן טהורות ילפינן מאותו לאו - "הנוגע בנבלתה יטמא" - מצטרפות.

² ס"ל דאיסור חל על איסור, וחייב על נבלת בהמה טמאה שתיים, אחת משום נבלה ואחת משום בהמה טמאה, ועל איסור הנבלה ששוה בשניהם הם מצטרפים - כן פירש"י (בד"ה ולוי אמר). אולם התוס' (בד"ה אמר רב), פירשו, שודאי לכו"ע "אין איסור חל על איסור" - ושאני איסור נבלה, דמזה שמצינו שחל על איסור חלב מגזה"כ ("וחלב נבלה וחלב טרפה אכול לא תאכלוהו" - התורה אמרה יבא איסור נבלה ויחול על איסור חלב), ס"ל לרב אסי דה"ה דחל איסור נבלה על איסור טמאה. ורב סובר דדוקא על איסור חלב הוא חל, אבל לא על איסור טמאה.

³ ומה שאמרה המשנה שמצטרפים, הכוונה הטהורים לעצמם והטמאים לעצמם - כן פירש"י (בד"ה איכא דאמרי). והקשו התוס' (בד"ה אמר רב), דהא אמרינן במתניתין (לקמן יז). "כל ששיעורו וטומאתו שוין מצטרפין" - וא"כ צריכים טמאה וטהורה להצטרף לענין טומאת נבלות. ותירצו תוס', דלא קאמר מצטרפין אלא בשרצים שאין בהם חילוק לענין אכילה, אבל בנבלות שיש חילוק לענין אכילה, לא מצטרפים גם לענין טומאה להאי לישנא ברב אסי.

⁴ ללוי בין לאיסור אכילה ובין לאיסור טומאה, ולרב רק לאיסור טומאה אבל לא לאיסור אכילה. וכתבו תוס' (בד"ה מיתביב), דלשיטתו צריך לאוקמי באבר מן החי דוקא שיש בו טומאה, ולא בבשר מן החי שאין בו טומאה. אלא שהקשו תוס', שבאבר מן החי שחילקו לבי חתיכות אינו עובר עליו, וכ"ש כאן אם בא משני בהמות, ואיך אמר כאן "הא חיי שניהם מצטרפים". וא"כ על כרחך דמייירי בבשר מן החי, וחוזרת הקושיא שאין בו טומאה, אלא ודאי דמה שאמר צירוף הוא לענין אכילה. וא"כ קשה מהברייתא הזו גם על רב דס"ל שלא מצטרף לענין אכילה. והסיקו התוס' דאה"נ הקושיא גם על רב.

⁵ כלומר לאותה לישנא דס"ל שרב אסי חולק על רב וסובר שבין לאכילה ובין לטומאה אין מצטרפים, וא"כ מיתת פרה ומיתת גמל אין מצטרפים. אכן מהברייתא מוכח להדיא דכן מצטרפים. והעמיד רב אסי לברייתא כמ"ד "איסור חל על איסור" - והוא ס"ל כמ"ד דלא חל.

⁶ כלומר, אפי' בהמה טהורה משם אחר ג"כ מצטרף.

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף טז:

האוכל מבשר שרצים, באיזה שיעור הוא חייב מלקות?

אכל בהם במיתתם	אכל מהם בחייהם	
בכעדשה - דהוקשו למיתתם	בכזית ²	במובדלים (ח' שרצים)
בכזית	בכזית	בשאר שרצים

מה דין נבלות ושרצים לענין טומאה ולענין אכילה?

לענין אכילה	לענין טומאה	
בכזית - דלא הוקש לטומאה ³	מטמאים בכל שהוא	אברי נבלה בין טמאה ובין טהורה
בכזית	מטמא בכזית	בשר נבלה בין טמאה ובין טהורה
בכל שהוא - דהוקש לטומאה ⁴	מטמאים בכל שהוא	אברי שמונה שרצים
בכעדשה	מטמא בכעדשה	בשר שמונה שרצים
בכזית ⁵	אין בהם טומאה	אברי ובשר שאר השרצים

¹ נחלקו רבנן ור' יהודה בחולין (דף קא:) האם אבר מן החי נוהג בבהמה טמאה, דלרבנן אינו נוהג, וא"כ אין שייכות שיצטרף חצי שיעור אבר מן החי מבהמה טהורה לבהמה טמאה. ואילו לר' יהודה נוהג בבהמה טמאה, ושייך שיצטרף.

² הכי אמר רב יהודה בשם רב דאכילת שרצים לוקה עליו בכזית, משום דכתיב בהו "לא תאכלום" - ואכילה בכזית. והעמידה הגמ' דמיירי באוכל מהם בחייהם, אבל לאחר מיתה הוקשו לטומאה (וכדאמר ר' יוסי ברי' חנינא וקילסיה ר' יוחנן) - וטומאת שרצים בכעדשה.

³ ולכך אין לנו לומר שכמו שטומאתם בכל שהוא באברים, כך איסור אכילתם בכל שהוא, אלא שיעור איסור אכילתם דוקא בכזית. ואף שמצינו שהוקשה נבלה לשרצים, וא"כ נאמר כמו שבשרצים אנו מחלקים בין מובדלים (- ח' שרצים) לשאינם מובדלים, כך נבלת בהמה נחלק בין מובדלת (- נבלת בהמה טהורה) לשאינה מובדלת (- נבלת בהמה טמאה), ונאמר דמובדלת שיעורה בכזית ושאינה מובדלת בכביצה. זה אינו, דכי הקיש בהמה לשרצים הוא דוקא לענין "בל תשקצו" - אבל לענין שיעורים לא, ולכך אין לנו לחלק והכל בכזית.

⁴ דרק בשרצים מצאנו שיש היקש בין טומאה לאכילה, ולכך בשמונה שרצים, אם אוכל אבר חייב מלקות בכל שהוא, כמו דין טומאה, ואם אינו אבר חייב בכעדשה, (ובשאר שרצים איסורים בכזית). [כן משמע מרש"י ותוס' כאן, אולם הרמב"ם כתב שהוא בכעדשה].

⁵ אולם האוכל שרץ שלם, יש לו דין ברייה וחייב בכל שהוא.